

Ježíšovo mytí nohou učedníkům

a související antropologie a metodologie
charitativní práce

Cíl

- Vyložit text J 13 jako jeden ze základních textů diakonie
- Osvětlit principy reformačního přístupu k diakonii
- Ukázat důsledky pro metodologii a antropologii charitativní práce

Jan 13,1-5

1 Bylo před velikonočními svátky. Ježíš věděl, že přišla jeho hodina, aby z tohoto světa šel k Otci; miloval své, kteří jsou ve světě, a prokázal svou lásku k nim až do konce.

2 Když byli u večeře a ďábel již vložil do srdce Jidáše Iškariotského, syna Šimonova, aby ho zradil,

3 Ježíš vstal od stolu a vědom si toho, že mu Otec dal všecko do rukou a že od Boha vyšel a k Bohu odchází,

4 odložil svrchní šat, vzal lněné plátno a přepásal se;

5 pak nalil vodu do umyvadla a začal učedníkům umývat nohy a utírat je plátnem, jímž byl přepásán.

Jan 13, 6-11

6 Přišel k Šimonu Petrovi a ten mu řekl: „Pane, ty mi chceš mýt nohy?“

7 Ježíš mu odpověděl: „Co já činím, nyní nechápeš, potom však to pochopíš.“

8 Petr mu řekl: „Nikdy mi nebudeš mýt nohy!“ Ježíš odpověděl: „Jestliže tě neumyji, nebudeš mít se mnou podíl.“

9 Řekl mu Šimon Petr: „Pane, pak tedy nejenom nohy, ale i ruce a hlavu!“

10 Ježíš mu řekl: „Kdo je vykoupán, nepotřebuje než nohy umýt, neboť je celý čistý. I vy jste čisti, ale ne všichni.“

11 Věděl, kdo ho zradí, a proto řekl: Ne všichni jste čisti.

Jan 13,12-17

12 Když jim umyl nohy a oblékl si svůj šat, opět se posadil a řekl jim: „Chápete, co jsem vám učinil?

13 Nazýváte mě Mistrem a Pánem, a máte pravdu: Skutečně jsem.

14 Jestliže tedy já, Pán a Mistr, jsem vám umyl nohy, i vy máte jeden druhému nohy umývat.

15 Dal jsem vám příklad, abyste i vy jednali, jako jsem jednal já.

16 Amen, amen, pravím vám, sluha není větší než jeho pán a posel není větší než ten, kdo ho poslal.

17 Když to víte, blaze vám, jestliže to také činíte.

Výklad Jan 13

- Mytí nohou jako obraz dokonalé lásky
- Kontrast otrocké služby konané Pánem
(viz Mk 10,45: Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé)
- Trojí dialog s Petrem a závěrečná výzva učedníkům
(základ křesťanské etiky: jednat s druhým jako Kristus se mnou)

Teologické souvislosti

- **Christologicko-soteriologický kruh milosti**
(Bonaventura)

Fp 2: hymnus o ponížení a povýšení Krista

J 16,28: “Vyšel jsem od Otce a přišel jsem na svět.
Teď svět opouštím a navracím se k Otci.”

- Spojení ponížení a povýšení, lásky k Bohu a bližnímu,
vzestupu ke Kristu a sestupu s ním k potřebným

Teologické souvislosti

- **Kristus jako sacramentum a exemplum**
(Augustin)

Je třeba rozlišovat Krista jako “svátost”, jako Boží dar pro naši spásu, a Krista jako příklad k následování

- Luther: nejprve sacramentum, pak exemplum

Teologické souvislosti

- **Lidská a Boží láska (Luther)**

Člověk miluje krásné, dobré, silné, moudré...

Bůh miluje zlé (hříšníky – ne zlo), slabé, pošetilé, ošklivé (aby jim dal podíl na své dobrotě)

Lidská láska vzhlíží vzhůru, Boží dolů.

Teologické souvislosti

- **Svoboda a služba křesťana** (Luther)

Křesťan je svobodným pánem...

Křesťan je služebným otrokem...

- Vnitřní svoboda v Bohu skrze víru x vnější služba druhým v lásce
- Dobrý strom nese dobré ovoce (proti záslužnosti skutků)

Antropologie

- Důraz na lidskou porušenost a nedokonalost: předpokladem následování Krista přijetí jeho milosti, předpokladem naší služby Boží služby nám, dobré skutky vychází z víry
- Kreativní pasivita či aktivita pasivity: odkázanost na Boží milost v existenciální rovině osvobozuje od pomoci jako seberealizace

Metodologie

Jak dát prostor “diakonickému postoji” v praxi?

- diakonie je především Kristova služba nám, teprve pak naše druhým
- přijetí vlastní zranitelnosti jako předpoklad diakonie
- následování Boží lásky v hledění dolů, ne vzhůru
- souvislost (vnitřní) svobody a (vnější) služby